

‘Brand? Vandaag liever niet, mag het morgen?’

Het nieuwe werken. Ongeveer 4.000.000 zoekresultaten in 0,18 seconden. De combinatie het nieuwe werken en bedrijfshulpverlening (bhv) resulteert in slechts 795.000 resultaten in 0,13 seconden. Werkgevers en werknemers vertellen voortdurend over de lusten en de lasten van het nieuwe werken. En de politiek is lyrisch over het nieuwe werken omdat er minder files zullen zijn, volgens een officieel rapport van PwC. Maar hoe blij ben je daarmee, wanneer je op het werk onwel wordt en de bhv'er die jou eerste hulp kan verlenen, toevallig thuis blijkt te werken?

Foto: Crisicom

4.000.000 zoekresultaten. Maar hoe zit het dan met die andere 795.000 zoekresultaten? Welke concrete informatie vindt u over de combinatie ‘het nieuwe werken en bedrijfshulpverlening’? Cijfers, conclusies,

Een calamiteit heeft geen agenda.

checklists? Of dan toch inderdaad, als u het voor het zeggen hebt, liever morgen brand, want dan is de bhv'er weer? Een open deur, maar helaas, een calamiteit komt altijd onverwacht. Op dit feit kunt u zich echter wel voorbereiden. Ook in de combinatie van het nieuwe werken en bedrijfshulpverlening.

Vraagstukken

De kogel is door de kerk. Uw bedrijf introduceert het nieuwe werken. Sommige bedrijven staan aan het begin en bieden medewerkers voorzichtig de mogelijkheid om af en toe eens een dag thuis te werken. Anderen zijn verder en organiseren het werk volledig plaats- en tijdonafhankelijk. Maar voor beide situaties geldt: wat zijn de mogelijke vraagstukken, waar moet u met de implementatie echt aan denken, wat mag u dus absoluut niet vergeten? Informatie daarover is in overvloed te vinden op internet. Het aandachtspunt bedrijfshulpverlening komt daarbij op de checklist zeker voor. U treft het aan in hetzelfde rijtje als beveiliging, schoonmaak en ict. En anders wijst de Arboret u er wel op.

De werkgever is tenslotte te alle tijden verantwoordelijk voor het kunnen verle-

Dolly Parton had een vooruitziende blik met de songtekst ‘Working nine to five, what a way to make a living’. Maar ze zal in 1980 echt nog niet hebben geweten dat ongeveer dertig jaar later een heel nieuwe manier van werken in opkomst is. Een van de belangrijkste kenmerken van het nieuwe werken is de mogelijkheid om plaats- en tijdonafhankelijk te werken. Niet langer

hoeft een werkdag te bestaan uit de verplichting om tussen 9.00 en 17.00 uur op kantoor aanwezig te zijn. De werknemer krijgt vrijheid en verantwoordelijkheid om naar eigen inzicht en behoefte zo efficiënt mogelijk met zijn of haar werktijd om te gaan. Alle andere voor- en nadelen van het nieuwe werken laat ik buiten dit artikel. Die vindt u zonder twijfel terug binnen die

nen van eerste hulp bij een calamiteit. In het overgrote deel van alle bedrijven en instellingen in Nederland is dit over het algemeen redelijk op orde. In ieder geval hebben de opleidingen meestal wel plaatsgevonden. Het daadwerkelijk geoefend zijn (ook een voorwaarde binnen de wetgeving!) is nog dikwijls een issue. Met alleen een map in de kast kom je als hulpverlener in de praktijk toch echt niet ver, leert de ervaring. Maar goed, dan is er in ieder geval wel een bhv'er in huis. Toch? Of toch niet? Want wat blijkt nu in de praktijk? Je weet niet wíe er in huis is, wát ze doen, wáár ze zich bevinden en wannéér ze weggaan of terugkomen.

Voorzieningen

Voor de werkgever geldt, praktisch gezien vanuit de zorgplicht, dat hij moet zorgen dat de vaste voorzieningen in het gebouw op orde zijn. Met bijvoorbeeld goed werkende noodverlichting, juiste vluchtwegbewijzing, onbelemmerde vluchtwegen en nooduitgangen. Uiteraard mogen ook goed aangeduide en juist geprojecteerde handbrandblussers op strategische plaatsen niet

ontbreken, evenals duidelijke vluchtwegplattengronden en een noodinstructie wat te doen bij brand, ongeval en ontruiming. Daarnaast is commitment onontbeerlijk. Van de kant van de werknemer wordt óók commitment verwacht. De betekenis van het woord commitment wil ik graag hierna toelichten. Even terugkomend op wat van de werknemer wordt verwacht. Dit is bijvoorbeeld dat hij gebruik maakt van

*'For safety is not a gadget,
but a state of mind.'* (Eleanor Everet)

de geboden voorzieningen en dat hij op de hoogte is van de veiligheidsregels en noodprocedure. Maar ook dat hij weet wat hij moet doen als het ontruimingssignaal klinkt en dat hij, bij calamiteiten, de aanwijzingen van de bhv'ers dient te volgen. En dat hij onveilige situaties direct meldt op het daarvoor bestemde telefoonnummer. Kortom, alles wat met eigen en andermans veiligheid te maken heeft. Dit is dan wel iets wat de werknemer móet kunnen weten. Wordt een nieuwe medewerker

rondgeleid en gewezen op de voor hem geldende vluchtweg, gezien vanuit zijn nieuwe werkomgeving? Is hij bekend met het telefoonnummer dat hij moet bellen zodra de aanwezigheid van een hulpverlener noodzakelijk is? En wie neemt dan op? Wie gaat deze persoon op zijn beurt dan bellen? Tsjá, wie is er eigenlijk vandaag binnen van de bedrijfshulpverlening? Vergadering buiten de deur? Ah juist, hmmm..

En dit is zomaar een heel korte situatieschets van wat zich nu mogelijk tijdens de kantooruren kan voordoen. U kunt zich ongetwijfeld voorstellen dat met het nieuwe werken er een groot of zelfs groter aantal variabelen is die aandachtig moet worden bekeken. Het is niet per definitie nodig dat er meer bhv'ers moeten worden opgeleid indien sprake is van het nieuwe werken. Wel is het goed mogelijk dat de organisatie anders moet worden georganiseerd. Haak ik nu toch eerst even in op veiligheid en commitment, beide júist in combinatie met het nieuwe werken.

Veiligheid en commitment

Betreffende commitment deel ik de mening van Edwin Lambregts, hoofdredacteur van Innovatief Organiseren. Hij omschrijft precies wat ik ook voel bij gebruik van het woord commitment. Sowieso is het toch wel een beetje vreemd dat we voor commitment geen goed, compleet en fatsoenlijk Nederlands woord hebben kunnen vinden. Betrokkenheid is als vertaling voor commitment wat mij betreft net iets te zwak. Met overtuiging heeft commitment namelijk

ook te maken, evenals met verbintenis en belofte. Het voorstel is er een combinatiestelling van te maken. Deze luidt als volgt: 'commitment is een vanuit betrokkenheid en innerlijke overtuiging gevoelde en actiegerichte verbintenis aan een doel of een organisatie.' Vanuit deze stelling bezien kunt u de verplichtingen voor alle partijen die bij het nieuwe werken en veiligheid betrokken zijn, nu hopelijk (nog beter) invullen. Veiligheid is een randvoorwaarde om het nieuwe werken tot stand te kunnen bren-

commitment
 werknemer
 BHV
 werknemer
 bewustzijn
 noodplan
 Het Nieuwe Werken
 bedrijfshulpverlening
 veiligheid
 procedures
 oefenen

gen. Veiligheid op het werk, onderweg en thuis. De werkgever draagt zorg voor het veilig werken in een veilige omgeving. De werkgever faciliteert de randvoorwaarden en wordt hierin door de overheid ondersteund. De landelijke overheid stort 24 miljoen euro in een fonds waaruit thuiswerken kan worden gestimuleerd. Dat heeft minister Schultz van Haegen (Infrastructuur) in november gezegd tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de begroting van haar departement. Van de kant van de werknemer wordt de medewerking in opvolging en gebruik gevraagd of geëist. Voor sommige werknemers blijkt het lastig om de werkzaamheden te structureren binnen een vertrouwde, huiselijke omgeving, of om paal en perk te stellen aan de totale werktijd. Het gaat om het persoonlijke grenzen stellen voor persoonlijke veiligheid.

Coördinator

De collega die organisatorisch en beleidsmatig verantwoordelijk is voor de opzet en instandhouding van de bhv-organisatie zal aan de herinrichting van de bedrijfshulpverlening nog een behoorlijke klus hebben.

Nog meer dan anders komen toch vooral de gebouwgebonden functies in aanmerking voor de bedrijfshulpverlening. Ook de alarmering en respons zal opnieuw bekeken moeten worden. Misschien dat gewerkt moet gaan worden met 'bhv'ers van dienst' of een vergelijkbaar systeem om de hulpverlening binnen de openstellingstijden te borgen. Maar de coördinator bhv zal vooral ook pr-technieken moeten aanwenden om de nieuwe opzet van de bedrijfshulpverlening en de veiligheid bij het nieuwe werken 'verkocht' te krijgen binnen de eigen organisatie. Een aantal adviezen: houd de huidige bhv-organisatie tegen het licht, maak een plan van aanpak, leg dit vast in een noodplan en maak dit algemeen bekend. Toets de organisatie, test de procedures. Oefen, oefen, oefen en verhoog het bewustzijn. Bewustzijn heeft tenslotte te maken met waarnemen en beleven. Pas wanneer iemand in de praktijk niet weet wat hij moet doen, onthoudt hij wat te doen. Alleen met commitment van een iedereen binnen het bedrijf, kan veiligheid binnen het nieuwe werken worden geborgd. Daarbij is de bedrijfshulpverlening niet een of ander wondermiddel, maar een

onderdeel van het geheel aan middelen en maatregelen die met hun onderlinge samenhang en afstemming de ketting sterk zullen maken. En dan nog kan het uiteraard niet bij de belofte alleen van commitment blijven, bij het goede gevoel van 'we gaan er voor'. Nee, de combinatie van het nieuwe werken en bedrijfshulpverlening lukt alleen veilig met plan, do, check, act. Een calamiteit heeft geen agenda. Mijn advies luidt dus: GO! ■

Arnold van Dam

is als senior consultant crisismanagement van Crisicom te Amersfoort nauw betrokken bij de hernieuwde opzet van bhv-organisaties voor vele bedrijven en instellingen waar het nieuwe werken is ingevoerd.